

„Kult świętych – nowe *Martyrologium Romanum*”
45. Sympozjum Wykładowców Liturgiki
w Wydziałach Teologicznych i Wyższych Seminariach Duchownych
(Lublin 8–10 września 2009)

Lublin stał się w tym roku miejscem dorocznego spotkania i obrad wykładowców liturgiki w Wydziałach Teologicznych i Wyższych Seminariach Duchownych w Polsce. Niezależnie od faktu, iż w omawianych spotkaniach biorą z natury rzeczy udział polscy liturgiści, w tym roku w obrady włączyli się też specjaliści pochodzący z ościennych krajów, a nawet z odległej Wenezueli (obecny był przedstawiciel pallotynów, odbywający specjalistyczne studia liturgiczne w Rzymie). Domem spotkań, a także miejscem zamieszkania uczestników sympozjum stało się Metropolitarne Seminarium Duchowne w Lublinie. Początek zjazdu zaplanowano na 8 września, o godz. 14.00. Wszystko rozpoczęło wspólnym spożyciem obiadu. O godz. 15.00 uczestnicy zebrali się w sali obrad (była nią jedna z auli seminarium). Nastąpiło przywitanie zebranych i otwarcie sympozjum, dokonane przez ks. prof. dra hab. Helmuta Sobeczkę, przewodniczącego Sekcji Wykładowców Liturgiki w Polsce. O przewodniczenie rozpoczętej części obrad ks. Sobeczko poprosił ks. prof. dra hab. Bogusława Nadolskiego, który zza stołu prezydialnego zaprosił do mównicy pierwszego z tegorocznych prelegentów. Był nim ks. prof. UŚ dr hab. Andrzej Żądło, dziekan Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach oraz kierownik Zakładu Liturgiki i Homiletyki na tymże wydziale. Przedłożony przez niego referat nosił tytuł „Podstawy teologiczne kultu świętych” i miał charakter wprowadzający w podejmowaną problematykę, jako że zmierzał do zaprezentowania teologicznych racji, które motywują kult świętych oraz pobudzają chrześcijan do podtrzymywania liturgicznej więzi z nimi. Drugi referat, wygłoszony przez ks. prof. dra hab. Jerzego Stefańskiego, kierownika Zakładu Liturgiki i Homiletyki na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, zatytułowany był „Prace redakcyjne posoborowego *Martyrologium Romanum*”. Prelegent zaprezentował szczegółowy przebieg prac wymienionych w tytule referatu, wskazując na motywujące je powody i umiejscawiając je na kanwie historycznego spektrum martyrologiów, które od dawna tworzą istotne dziedzictwo hagiograficznej twórczości Kościoła. Po każdym z wymienionych referatów odbyła się krótka dyskusja. O godz. 17.00 uczestnicy sympozjum zebrali się w kościele seminaryjnym na wspólne sprawowanie Eucharystii, połączonej z nieszporem. Celebracji przewodniczył ks. bp Stefan Cichy, ordynariusz diecezji legnickiej i przewodniczący Komisji Episkopatu ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów.

W drugim dniu obrad zajęto się tematyką wchodzącą w kwestie bardziej szczegółowo odnoszące się do kultu świętych w Kościele. Dzień rozpoczęto jutrznią sprawowaną w kościele seminaryjnym, po śniadaniu zaś podjęto prace dotyczące problematyki związanej z kalendarzami liturgicznymi, w których przewidziane

są i porządkowane m.in. obchody uroczystości, świąt lub wspomnień świętych Pańskich. Problematyce tej poświęcone były dwa wystąpienia. Pierwsze przygotowane zostało przez ks. dra hab. Erwina Mateję, wykładowcę liturgiki na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Opolskiego, drugie natomiast przez ks. prof. UMK dra hab. Krzysztofa Koneckiego. Ks. Mateja zaznajomił zebranych z trajektorią i historycznymi uwarunkowaniami „rozwoju kalendarza liturgicznego świętych do reformy papieża Piusa X” (wskazał na kalendarze liturgiczne o zasięgu lokalnym i ogólnokościelnym), zaś ks. Konecki wtajemniczył ich w „kryteria soborowej reformy kalendarza świętych” (zwracając również uwagę na powody i przebieg takiej reformy). Trzeci referat przedpołudniowej sesji drugiego dnia obrad wygłosił ks. prof. dr hab. Zbigniew Wit, kierownik Katedry Historii Liturgii KUL, którego zadaniem było przedstawienie dość obszernego zagadnienia określonego tytułem referatu: „Kult świętych patronów Polski na przestrzeni dziejów”. Przedpołudniowa sesja zjazdu liturgistów polskich zakończyła się celebracją Eucharystii, sprawowanej w katedrze lubelskiej pod przewodnictwem abpa Józefa Życińskiego. Popołudnie drugiego dnia zjazdu przybrało odmienny charakter, tj. poświęcone zostało na wspólny wyjazd uczestników do Kozłówki i Lubartowa. W Kozłówce można było zwiedzić dwa obiekty, a mianowicie: Galerię Sztuki Realizmu Socjalistycznego i muzeum utworzone z rezydencji Zamoyskich. W leżącym nieopodal Kozłówki Lubartowie liturgiści nawiedzili sanktuarium św. Anny i wzięli udział w celebracji niesporów. Wieczorem tego samego dnia odbyło się spotkanie organizacyjne Sekcji Wykładowców Liturgiki. Ustalono, że miejscem przyszłorocznego zjazdu będą Katowice, a poruszana problematyka poświęcona będzie tematyce związanej z obchodzonym w Kościele Rokiem Kapłańskim. Podczas tego spotkania dokonano też wyboru nowego przewodniczącego sekcji, którym na najbliższą kadencję został ks. prof. KUL dr hab. Czesław Krakowiak, dyrektor Instytutu Teologii Pastoralnej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II.

W trzecim dniu obrad, po Mszy św. sprawowanej pod przewodnictwem ks. bpa Stefana Cichego w kościele seminaryjnym, grupa uczestników sympozjum udała się na KUL, by uczestniczyć w ostatniej części tegorocznego sympozjum. W ramach przewidzianych na tę część komunikatów głos zabrał najpierw ks. bp Stefan Cichy, który zapoznał zebranych z aktualnym stanem prac Komisji Episkopatu ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów. Następnie odbyła się ceremonia wręczenia Księgi Jubileuszowej ks. Czesławowi Krakowiakowi, z racji jego 65. urodzin. Wręczenia księgi dokonał prodziekan ds. studentów Wydziału Teologii KUL, ks. prof. KUL dr hab. Marek Chmielewski. Po zakończeniu ceremonii głos zabrała s. Adelajda Sielepin z Wydziału Teologicznego Papieskiego Uniwersytetu Jana Pawła II w Krakowie, która zrelacjonowała stan swoich badań zwieńczonych rozprawą zatytułowaną *Rola Ducha Świętego w kształtowaniu nowego człowieka. Studium liturgiczno-teologiczne wybranych tekstów Mszału Pawła VI* (Kraków 2008), przedłożoną Radzie Wydziału Teologicznego w Krakowie jako rozprawa habilitacyjna. Ostatnim punktem programu poświęconego komunikatom, a także

ostatnim punktem całego sympozjum były sprawozdania z życia i działalności ośrodków liturgicznych poszczególnych wydziałów teologicznych w Polsce. Na koniec pozostawiono możliwość włączenia się do dyskusji i podsumowano tegoroczne obrady.

Ks. Andrzej Żądło

„Sakramente heute – Wandel der Sakramentenpastoral?”

V. Fachsymposium

(Opole 17–20 września 2009)

Od 17 do 20 września 2009 roku Międzynarodowe Stowarzyszenie Pastoralistów i Pastoralistek Europy Środkowej i Wschodniej „PosT Netzwerk” zorganizowało w seminarium duchownym w Opolu piąte już sympozjum naukowe, którego tytuł roboczy brzmiał: „Sakramente heute – Wandel der Sakramentenpastoral?”.

Uczestnicy sympozjum (33 osoby) zajęli się tym razem tematyką sakramentalną w kontekście dzisiejszych wyzwań w globalizującym się świecie. Językiem wykładowym podczas wszystkich spotkań i konferencji był język niemiecki.

Uczestników spotkania przywitał nowy biskup ordynariusz diecezji opolskiej ks. prof. KUL dr hab. Andrzej Czaja, który przewodniczył Mszy św. na rozpoczęcie sympozjum. W drugim dniu w sesji przedpołudniowej (piątek, 18 września) wysłuchaliśmy dwóch wystąpień. Na początku sympozjum ks. doc. dr Ivica Raguz z Katolickiego Wydziału Teologicznego w Djakowie w Chorwacji wygłosił wykład pt: „Rituale (Rites de passage) im Leben des Menschen”, w którym zwrócił m.in. uwagę na następujące zagrożenia związane z obecną praktyką sakramentalną w Europie i świecie:

- Racjonalizacja – zbyt przeintelektualizowana teologia niszczy praktykę sakramentalną. Zdaniem ks. Ragusa prawdziwe przyjęcie sakramentów możliwe jest przez wiarę. Tylko bowiem przez wiarę można spotkać Chrystusa w rytualnym kontekście.
- Kultura ciała – według prelegenta współczesna kultura zbyt wielki nacisk kładzie na ciało w kontekście „piękności”. To jednostronne, zbyt hedonistyczne spojrzenie widzi w ciele wyzwolenie swoich pragnień. W teologii natomiast ludzkie ciało otwarte jest na autentyczną miłość wobec innych (na Boga i ludzi).
- Indywidualizm – postrzeganie religii tylko w kategoriach indywidualnego stosunku do Boga. Chrześcijaństwo zaś to religia wspólnoty. Także sakramenty wskazują na ten wspólnotowy charakter, w ich celebracji nie ma miejsca na indywidualizm. Sakramenty prowadzić winny zawsze do wspólnoty